

Nepartinis darbininkų laikraštis

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Lietuvoje
Amerikoje metams 12\$000, pašto metų — 7\$000, 3 mėnesiams — 4\$000. Lietuvoje ir kitur — 2 Doleriai.
Atskiras numeris — 300 reišių

**LIETUVIŲ
AIDAS
BRAZILIJOJ
JORNAL LITHUANO-EGHO**

TABELLA DE PREÇOS:

1.a pagina . 350\$000	Ult. 1/2 pagina 125\$000
1/2 " . 200\$000	cent. 1 col. . 15\$000
cent. 1 col. . 35\$000	TEXTOS:
Ult. pag. int. 220\$000	cent. 1 col. . 25\$000

Redakcijos ir Adm-cijos adresas ir būstinė
S. PAULO, Rua da Moo'ca, 424

4-ti METAI

Leid. Spaudos b-vė "AIDAS"

S. PAULO, 1933 m. Julho — Liepos mėn 22 d.

Redaktorius A. Dutkus

Nr. 29 [162]

Liet. Lakūnai tragiškai zuvo

Lėktuvas „Lituanica“ suduzo Vokietijos miškuose

BERLYNAS. Lietuviai lakūnai Stepas Darius ir Stasys Girėnas lėktuvu „Lituanica“ iš Nev Jorko išskrido per Atlanto vandenyną į Kauną liepos mėn. 15 d. 6 v. rytą. Lakūnai turėjo pasiekti Kauną liepos 17 dieną apie 5 val. ryto. Bet nelaimė perskridę pavojingiausią vietą, Atlanto vandenyną laimingai; ir liepos 16 d. naktį, per Vokietiją tiesiai skrido į Kauną, kad auštant nusileisti Kauno aerodrome. Naktis buvo ūkanota ir lijo lietus. Lėktuvas skrido per Vokietiją, Pomeranijos miškus. Ir liepos 17 dieną apie pirmą valandą nakties su dideliu trenksmu Darius ir Girėno orlaivis krito miškan suduždamas ir užmušdamas lakūnus. Dėl kurios priežasties lėktuvas nukrito, tikrų žinių kol kas neturime. Ar jis per žemai lėkė ir užkliuvo už medžių, ar sugedus motorui pats krito, ar lakūnai norėjo nusileisti ir pataikė į mišką. Netoli esančio kaimo gyventojai girdėdami lėktuvo kritimą, bėgo į tą vietą, bet lakūnus rado jau nebegyvus. Buvo tuojau duotos žinios apie nelaimę policijai ir Lietuvos pasiuntiniams Vokietijoje, kurie tuojau pribuvo į nelaimės vietą. Darius ir Girėno lavonai kitu orlaiviu buvo nuvežti į Karaliaučiu. Iš čia orlaiviu tapo nuvežti Kaunan žuvusių lakūnų lavonus lydėjo oru trys Lietuvos kariuomen. ore eskadrilės. Darius ir Girėno laidotu vės įvyko liepos 20 dieną Kaune su didelėmis iškilėmis.

Darius ir Girėnas savo drąsų žygiu neįmanta buvo Dariui ir Girėnui pasidžiaugti, nes atliko pavojingą žygią. Tik šiuo drąsiu žygiu kelionę tragiškai zuvo.

Čia parodyti lietuvių lakūnai S. Darius ir S. Girėnas prie lėktuvo „Lituanica“ prieš išskrendant į Lietuvą.

Paskutinis Dariaus ir Girėno pasiaukavimo žodis

Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsėnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas Žiemų Atlantiko vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastas navigacijos būdus ir priemones pritaikinti kasdieniams reikalsams. Mes gyvendami tokiais laikais kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalsams, laikome sau už pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

Juonoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės šį pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir patikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptunas ar galingsasis andrų Perkūnas ir mums bus rūstus — pastos mums kelią į Tavo kraštą ir pašauktų „LITUANICA“ pas save, tada Tu, Juonoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir prisirengti, Tavo pastangomis, pasiryžimu, kad nekviestų Taves į Didįjį Teismą.

„LITUANICOS“ lėmėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvėpia juos naujiems žygiams!

„LITUANICOS“ pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlantiko vandenyno gelmes tegu ankiša jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klaidingą Atlantinę Tėvytės Lietuvos Garbė!

Tadgi šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Juonoji Lietuva! Tą didįjį bandymą pradėsim, tikėdamiesi Dangaus palaimos! ☪

Lakūnas Kapitonas Steponas Darius.
Lakūnas Stasys Girėnas.

HITLER VYKDO SAVO PAZADUS

Berlynas. Vokietijos socialdemokratų partija uždaryta, jos turtas sukonfiskuotas. Tas pats padaryta ir su kitomis ne hitlerininkų partijomis. Dabar Hitleris užgrobtą svetimą turtą atiduoda savo vienminčiams-laisistams.

ITALIJOS ORO MINISTER. ZYDAS

Berlynas. Vokiečių laikraštis „Deutsche Zeitung“ pagerbdamas Italijos oro ministerį budoi Balbo, pažymėjo ir jo kilmę, būk Balbo yra ne italis, o žydas persikrikščijęs. Už tokį pagerbimą Hitlerio valdžia „Deutsche Zeitung“ uždarė trimis mėnesiams.

MIRTIES BAUSMĖ ARGENTINŲ

Buenos Aires. Senatas priėmė įstatymo projektą, kuriuo įvedama mirties bausmė Argentinos respublikoj

CARO PUSBROLIS APSIVOGĖ

Paryžius. Šiomis dienomis Prancūzijoje tapo nuteistas šešioms mėnesiams kalėjimo rusų kunigaikštis ir buvusio Rusijos caro pusbrolis Nikolai Oblesky, už apvogimą iš vienos kavinės 2500 frankų.

VOLGOJ PRIGĖRĖ DAUG ŽMONIŲ

Maskva. Rusų laivas Volgos upe vežė apie 250 keleivių ekakursantų ir per didelį kiekį krovinių.

CHILEJ SERGA TYFU.

Santiago. Chilėj pradėjo smarkiai plėstis tyfo epidemija, žmonių susirgimų skaičius kas diena didėja. Vyriausybė imasi priemonių su laikyti ligos plitimą, suorganizuoja tam vias medicinos jėgas. Ligoninės pilnos ilgonių.

Didžiausias pasauly fabrikas.

Maskva. Liepos 15 d. Rusijoje pradėtas statyti didžiausias pasauly fabrikas. Uralų, uetoli sverdlovsko, atidarytas di-

džiausias pasauly „sunkio los pramonės gamybai fabrikas. Šitam fabrike bus gamamos visokiausios mašinos.

Jau pasirašė taikos paktą.

Roma. Liepos 15 d. Romoje pasirašė keturios didžiosios Europos valstybės: Italija, Anglija, Prancūzija ir Vokietija, paktą, užtikrinamos 10 metų Europoje taiką.

Ekonomi é konferencija.

Londonas. Ekonominė pasaulio konferencija kai kuriuos klausimus yra aptarusi ir liepos m. 20 dieną, užbaigti savo darbus.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Draudžia gabenti iš užsienių prekes.

Rio. Vyriausybė pakartotinai atnaujino dekretą draudžiant gabenti iš užsienių prekes, kurias galima pasigaminti bei yra gaminamės Brazilijoje.

Susėkė „baltųjų vergių“ pirklių organizacija.

S. Paulo. S. Paulo policija jau senai sekė įtartina „organizacija“, kurios nariai ne viena domino savo prabangos gyvenimu itaigiunguose pensijonuoce. Bet pagaliau policijai pasisekė tą „frantų“ užsiėmimą išaiškinti. Peritą savaitę ant Largo Paysandu policija susėkė tą moterų pirklių gyvenamas vietas ir ištisą jų organizaciją. Ji niekuo kitu neužsiėmė, o tik vertėsi jaunų moterų prekyba. Iki šiol suįaikyti 24 tos rūšies pirkliai, daugumoje žydai. Yra ir brazilų. Visi bus atiduoti teismui. Brazilai bus deportuojami į salas, o svetimiečiai ištremiami iš Brazilijos.

2, 800.000\$ išekvota pinigų.

Rio. Vyriausias šalies teismas nagrinėjo išekvojimo bylą. S. Paulo militarinėj ligoninėj susėkta stambus išekvojimas siekias net 2,800,000\$. Išekvojimą padarė ligoninės tarnautojai, kurie dabar yra teisiami.

Plėšikai užpuolė autobusus.

Rio. Autobusai, kurie vežloja keleivius iš Rio į provincijas, užpuolinėjami plėšikų ir arijami iš važiuojančių pinigšiomis dienomis policija sugavo vieną tokią vagių bandą, kuomet buvo užpuole autobusas.

Audra įūrojo.

Rio Grande. Šią savaitę slautė smarkios audros ne tik Amerikoje, bet Europoj ir kitur. Brazilijos vandonyse taip pat buvo smarki audra ir daugelis laivų kovojo po keliaisdešimtis valandų ant vandens. Brazilijos laivas „Campos Sallos“ virė 40 valandų buvo blaškomas jūrų vilnių. Iš laivo buvo išmesta daug krovinių.

Brazilijos paroda Japonijoje.

Rio. Užsienių reikalų ministeris praneša, kad Brazilijos ūkio produktu paroda Japonijoje, Yokohamos mieste yra gausiai lankoma vietos gyventojų ir labai didelis susidomėjimas yra Brazilijos produktais.

Maži laikraščiai turės užsidaryti.

Rio. Vyriausybė mano išleisti įstatymą, pagal kurį visi Brazilijoje išeinanti laikraščiai būtų spausdinami ant specialiai pagamintos popieros, kurioje turi būti pažymėtas kiekvieno laikraščio vardas „vandeninimis raidėmis“. Kiekvienas leidėjas tokią popierą turi specialiai užsakyti ir tik ant „savo“ popieros spausdinti laikraštį. Bet manoma, kad šitas projektas bus atimainytas, nes daugelis yra įteikę prezidentui prašymų, nurodydami, kad dėl tos taisyklės turės sustoti daug mažesnių laikraščių.

Antireliginis laikraštis.

S. Paulo. S. Paulo mieste pradėjo eiti antireliginis laikraštis „A Lanterna“, kurio tikslas kovoti su klerikalizmu ir religijos nuodais, nuodijantais darbininkų dvasią. Jis nepriklauso politinėm partijom.

S. Dariaus ir S. Girėno biografijos

KAPT. ST. DARIUS.

Steponas Darius gimė 1897 m. sausio mėn. 9 d. Kubiškės kaime, Kvedarnos v., Tauragės ap. iš tėvų Jono Romualdo Dariaus ir motinos Augustinos Vaišvilaitės. Tėvas mirė 1915 m. Po to Steponas su motina, patėviu ir seserimis atvyko į Ameriką 1907 m.

1916 m. baigė Harrison Technical High keturių metų kursą. Būdamas mokykloje jis dalyvavo įvairiose sporto komandose.

Tais pat metais įstojo į Lone Junior College inžinerijos skyrių.

1918 m., šešioms dienoms praėjus po to kai Amerika pasklėbė Vokietijai karą, balandžio 12 d. Steponas Darius įstojė į Amerikos kariuomenę ir rugsėjo mėnesį pastebia Prancūziją.

Ten, karo lauke 1918 m. Liepos 11 d. buvo lengvai apimodintas nuodingomis dujomis, o rugpjūčio mėn. kautynėse ties Paryžiumi buvo sužeistas.

Paskelbus karo pailaubas, su savo pulku įžengė į Vokietiją, į Reino kraštą, ir ten okupuotose kariuomenės sudėtyje išbuvo tris mėnesius. 1919 m. gegužės 10 d. išėjo iš kariuomenės.

1919 m. rudenį S. Darius prisideda prie Amerikos Lietuvių savanorių organizavimo. Drauge su jais išvyksta 1920 metais į Lietuvą ir ten įstoja į jauną Lietuvos kariuomenę. 1921 metais baigęs karo mokyklą 4-tą laidą buvo paskirtas į leitenanto laipsnį ir, pais pasiprašęs, buvo paskirtas į karo aviaciją.

1922 m. jau pradėjo savarankiškai skaidyti lėkuvą. Lietuvos karo aviacijoje buvo laikomas vienu iš geriausių lakūnų.

S. Darius tris metus vadovavo Lietuvos Fiziko Laviniuotai Sąjungai — LFLS — būdamas jos pirmu rinkimu. Anais laikais jis buvo vienas iš nedaugelio sporto žinovų ir mokė karus ir civilius įvairių sporto šakų.

Suorganizavus Lietuvos Futbolo Lygą, jis buvo išrinktas pirmu tos Lygos pirmu rinkimu. Vadovaudamas įvairioms sporto šakoms, pats žaidė valstybinėje Lietuvos komandoje, kuri žaidavo su kitų valstybių komandomis. Dalyvavo kariuomenės sporto draugijoje ir Lietuvos Sporto Lygos centro komitete.

Šis žymus Lietuvos sportininkas ir sporto vadovas taip pat daug prisidėjo prie Klaipėdos sukilimo organizavimo, iš pradžių bendradarbiaudamas Vyriausiajam Klaipėdos Gelbėjimo komitetui prasidėjus, jis buvo 3-čios sukil-

Lietuviai lakūnai

KAPT. STEPAS DARIUS ir STASYS GIRĖNAS

STASYS GIRĖNAS

Stasys Girėnas (Girch) gimė 1895 metais taip pat Lietuvoje Vytogalos k., Katinėnų valsč. Raseinių ap. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1910 m.

Elgė metų ėjo mokslus, dirbo spaustuve.

Prasidėjo didysis karas. Lietuvos krašto nelaimė, atsikūrus tarp dviejų kariaujančių pusių, ir pagaliau žiaurios vokiečių okupacijos sunkumai erzino lietuvių dirksnius. Tai visa rėlė lietuvių nespykantą vokiečiams, kurie negirdėta žiaurumu ėmė persekioti pagribų svetimų kraštų gyventojus. Stasys Girėnas taip pat buvo jautrios širdies lietuvių bisurėjosi vokiečių elgesiu ir troško, kad vokiečiai būtų kaip nors sudavsti. Tad savanoriu įstojo 1917 metų spalio mėn. 17 d. į Amerikos Jungtinių Valstybių kariuomenę. Jau anais laikais Stasys Girėnas domėjosi aviacija ir svajinėjo padangėmis skrajoti. Bet pasauliniam karui pasibaigus ir demobilizuojant Amerikos kariuomenę, jis išėjo iš kariuomenės 1919 m. Vel grįžo į Chicago.

Čia su keliais kitais savo tautiečiais 1921 metais suorganizavo Chicago lietuvių taktinį bendrovę, kuri gyvavo iki 1929 metų.

liu grupės vado padėjėju. Sukilusioms Klaipėdos krašto lietuviams užėmus Šilutę S. Darius siunčiamas 3 grupės paskirtas ešelono prieinaky į kitą kovos lauką — Klaipėdos miestą vaduoti. Draugoma sukišama sutruškinus Prancūzų kariuomenės ir vokiečių žandarmerijos pasipriešinimą, Darius su savo būriu Liepų gatve įžengė į straduotą Klaipėdos miestą. Prasidėjus deryboms tarp sukilusių vadovybės ir okupuoties prancūzų kariuomenės vadovybės, jis buvo perkeltas į aukštesnį štabą. Paskiau vadovavo 8-tai aukštesnių kuopai. Už toly pasidarbavimą ir nusumą S. Darius buvo apdovanotas Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komiteto aukščiausio laipsnio garbės medaliu.

1927 m. Kapt. S. Darius grįžo į Ameriką ir ėta be to dar išlaikė tam tikrus egzaminus profesinio lakūno laipsnį gauti. Tais pačiais metais jis dalyvavo įvairiose lėktuvo greitumo lenktynėse skaidinė nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, 1929-1931 metų laikotarpį buvo nuolatiniame Chicago Daily News Air Express lakūno taruonyb. Nors jis yra gerai patyęs lakūnas, betgi prieš skridimą į Lietuvą mokėsi astronomijos navigacijos, kad geriau galėtų orientuotis nakties metu viršum vandenyno.

Priviso „Bogomaznikų“

Jurbarkė kas pirmadienį ir ketvirtadienį būna didelis turgavys. Virtinų turgavys vyksta iš Ziemaitijos ir Ziemaitijos vyksta čia per Nemuną į turgavys tikra pasimatymų vieta: vyrų ir moterų užmezga turguje pažintį ir susipažinimą.

Bet ypatingai pastaruoju laikotarpiu lankosi daug visokių „škaplėninkų“, „handelių“ net iš Kauco, jie čia pagaliai parduoda visokį Kauco „kalčiū“ trantą. Be to, bagalės visokių dūgų muilo fabriko agentų, „šmeišekų“, tretų padidintojų ir kitokių vertėjų iš Vokietijos ir Klaipėdos krašto.

Nepaorasta savižudybė Pajėlyje

Pajėlyje k., Kėdainių ap. kooperatyvo vedėjas Kiveras ir pieninės buhalteris Vaupša buvo neperskiriami draugai kartu džiaugėsi šviesesėmis vandeniu kurtu liūdėdavo blaškoni gyvenamajame audny.

Gegužės 31 d. prieš šilumą valandą abu gerokai linksminosi valybė. Paskui nuėjo į Kivero kambaryje sėdinti, parašė atsivaikintimus, ir gulę į lovą, paleido kiekvienas sau į pavą po kulka.

Kaimynai, išgirdę šūvius pro langą pamatė baisų vaizdą. Draugai paplū kraujinove blaškėsi priešmintinėje savyje. Atvykusi policija ir Krakių gydytojas konstatavo Kivero mirtį. Vaupšarodė gyvybės ženklų. Ji tuojau gabenota į Kėdainių ligoninę. Manoma, kad jis dar pasveiks ir pasakys tikrąsias dymosi priežastis.

Bet noras skraidyti padangėmis buvo per daug stiprus. Tad Stasys Girėnas Chicagoje pirmas iš lietuvių įsigijo lėktuvą. 1923 m. jis nusipirko triviečių lėktuvą. Tais pačiais metais užbaigė lėktuvų mokyklą ir nuo 1924 m. buvo profesinis lakūnas.

S. Girėnas savo lėkturu vežiojo keleivius, norindamas iškilti iš Priekalio gojo miesto, į ramią tylią, saulėtą erdvę atsileisti ir visus žemės gyvenimo rūpesčius užmiršti. Savo triviečių lėktuvą įgalėdavo vežti po du keleivius. Tuo savažiūriniai visi buvo laimingi. Tuo būdu lėktuvu Girėnas yra vežiojęs apie 5000 žmonių.

Be to dar jis mokė kitus skraidyti tuo būdu jis net 52 žmones išmokino skraidyti. Jis buvo pirmas būdo, bet savo darbe jis atraklus ir drąsus. Iš Nordmanna sutelkti liet. tautai didieji garbės namai liet. laimėjimu aviacijos erity, susidėjo su lakūnu kap. Darium ir abu suvienijimais įsigijo lėktuvą lėkti per Atlantą.

Girias kerta

(Ištrauka iš apysakos).

(tąsa).
— Taip mes ne tik apsiginti norime, bet ir visai jį išviti iš lentpiūvės, nes prakaitas mūsų ir giria mūsų.

— Pagal jus tai teisiaga, kad du milijonai žmonių kankintųsi varge, badgalavime, pelkėse, arba kraustyti si į Pietų Amerikos girias velnius ir gyvates iš en išveisti, kad gimtami krašte koki du tūkstančiai galėtų būti tikrais buržuais, — ne, tikrai oetelybei privalo būti ir bus galas. Tada mes jus patrauksim į teimą ir patiekim rimtesnius apkaltinimus.

— Mes kaltinam...
— Jūų reikalas ne kaltinti, bet teisinti, — neįkankent nerangus pulkininkas, nutraukdamas Giedraitis kalbą.
— Man nėra kame teisintis prieš jus! — atsakė Giedraitis.
— Tada tamsiai atimu žodį! — pasakė tas pats pulkininkas, ir karo lauko teismas išėjo pasitarti. Tiksliau sakant, parūkyti, nes sprendimas jau senai buvo paruostas.

Po pusvalandžio nerangūs pulkininkai ir liepeninai leitenantai pranešė savo sprendimą: — Giedraitį sušaudyti, o kitus į kalėjimą nuo trijų metų ligi gyvos galvos. Sprendimą perkal'o liepeninag leitenautas, sekretorius karo lauko teismo,

giedračiui iškilmingo balsu. Giedraitis šurkščiai nutraukė tas budelėkas iškilmes.

— Budelėnai, — šūktelėjo jis, ir du sargybiniai išvilko jį iš teismo kameros, išvilkdami jį mirti nuteistųjų kamera. Tarp tos kameros keturių sienų Giedraitis prisilėjo išbūti pagal įstatymą dvi paras, tačiau įstatymas dėl jį rašančių nerašytas ir Giedraitis išbuvo ten pusantros paras laukdamas, kada koridorius saferškės poniai ir jį išves sušaudyti.

Pirma naktis buvo pati baisioji naktis Giedraitis. Tą naktį nesumerkė jis akių, ir su asra sidabrinio šalna nukrito ant jo liniaų plaukų. Kaunkino jį ne mitis, kad jis neteaka suvėaus gyvenimo, ne, apie tai jis sypodamas manė. Per visą naktį ėmėsi su stipriu jaučiu, kuri nerimo jausdamas, kad jį tuoj tuoj užmuš. Jis prisiminė, kaip verkia karvės ir baubia buliai, kal veda juos į skerdyklą ir jie jas jaučia kraujo kvapą. Giedraitis ligi šios nakties nežinojo, kad be savo stiprių azaolinių muskulų, blaivios samonės tikslios minties, stiprios valios, kad jis stiprus jautis, kuris basiai baubdamas su didele jėga traukia ir atgal, kada girdisi skerdyklų kvapas.

Giedraitis to nežinojo ir jis per tą naktį sužinojo apie tai ir kovoje su tuo pačiu pralėjo visą baisią naktį ir, kai astant krito jis pailsęs ant kietų kalėjimo natų, sidabru sušvito plaukai ties smilkiniams. Taip rado jį ryto kalėjimo prižiūrėtojas, kai atėję rašalo ir popieris

rašyti malonės prašymą. Nieko neatsakė Giedraitis ir prižiūrėtojo pasiūlymą, dargi nepažiūrėjo į popierą su rašalu: jis buvo be galo pavargęs.

Po pusvalandžio dar kartą atėjo prižiūrėtojas į kamara, Giedraitis buvo dar iš vietos neišjudėjęs, popiera buvo nepaliesta. Tada prižiūrėtojas pradėjo jį kalbinti, kad rašytų prašymą, o jei jis negalys pats parašyti, tai jis parašysias, o jam tik pasirašyti reikėtu.

Sudrumtu, neaiškiu zvlgsmu pažiūrėjo tada Giedraitis į prižiūrėtoją ir pasakė:

— Gerai, lieik.
Prižiūrėtojas išėjo ir Giedraitis pradėjo vaikščioti po kamara. Paskui jis priėjo prie staliuko ir smarkiai ėmėsi rašyti. Rašė jis dang, rašė pirmus žodžius pavitaikinius, nedrįsdamas parašytą perskaityti. Jo ranka vedžiojo tylūs paveikalai jo žmėnos ir dviejų vaikų, kurie kaip šėšėliai, siūbuodami stovėjo prieš jo akis. Giedraitis pamiršo, kad jis rašo malonės prašymą, vienas po kito rašėsi jam nežinomi, nevertoti žodžiai, — jis rašė sirdingiausius žodžius apie savo žmogą ir vaikus.

Prižiūrėtojas nutraukė šį rašymą.
— Parašyta? — paklausė jis.
— Kas pertraukė rašymą Giedraitis. Prašymas ar jau parašytas? — dar kartą paklausė prižiūrėtojas.
— Palauk, — atsakė Giedraitis. Jis pradėjo skaityti.
Skaitė jis ilgai. Ant popieros stovėjo jam svetimi nevertoti žodžiai ir ne-

įprasti sakiniai. Visai nežinomas jaunas sroveno tarp eilėčių. Jis stebėjosi. Skaitė antrą kartą, trečią. Su tyliu liūdesiu kalbėjo žodžių eilės apie melę. — Kuriam galui visa tai, — pasakė jis pats sau ir balsus piktumas tada jį apėmė. Sadržė muskulai, kraujas smarkia srove mūšė į galvą ir jis, gniauzdamas išrašytą popierą, atsiėjo už stalo taip basiai persikrėpėlyg kad visą kalėjimą ant pečių keltų.

Tada rašalinė su triokamu suduro sieną kumščioje sugniaužta popiera dėkėmis pabūo ant cementinių grindų, o lapai neišrašytos popierės pašautom patiekėm nuskrido prie durų.

— Išeik pasakė tada Giedraitis neabebusiam prižiūrėtoju. — Išeik. Tai mano atakymas.

Prižiūrėtojas traukydamas pečių išėjo ir uzrakino duris.

Tas duris jis atrakino sekančią naktį prieš aušrą, kai su jno drauge atėjo karininkas ir du kareiviai.

— Zaliukas — pasakė pakūdomas karininkui, atrakindamas kameros duris — Nieko — atsakė karininkas ir su prižiūrėtoju įėjo į kamara.

Po minutės išėjo iš kameros Giedraitis, o paskui jį karininkas su prižiūrėtoju. Giedraitis rankos buvo suakintotėtežiais. Jis ėjo ramiai. Retežiai jį lėto žvanguliavo. Jis ėjo taip, kaip eina medis į lentpiūvės dantuotą mašiną. Ramiai. Be žodžių Retežiais žvangindamas.

Vaistinė ir kosmetikos sandėlis

"MUNICIPAL"

Farmaceuto
Abraamo Gorenšteino

Cheminiai produktai, įvairūs vaistai, viešos ir užsienio, higieniški kvepalai.

Rua Barão de Itapetininga, 36. Tel. 4-7757.

S. PAULO

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigos. Patinaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 49 (Bom Retiro).

Telephone 5-3584, S. PAULO

Vokiečių fotografijų įstaiga "BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinaime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (sema nr. 103) S. PAULO

Salão "POLLA"

Ponioms ir panelėms kirpimas plaukų, ondėlavimas Marcel ir Permanente su garantija 10 mėnesių, 30\$000. Manikiūras ir veido masažas. Darbas atliekamas greitai ir gerai, oji au negu kitur.

Rua José Paulino, 106
APOLONIA DEGUTIENE

VISUOMENĖS ŽINIAI.

Šiuomi pranešam visuomenei, kad gauta iš Nort Amerikos naujų įdomių knygų įvairaus turinio, k. a. Romuui, apjautos ir k. Knygynas atdaras antradieniais, Ke virtadieniais ir šostadieniais nuo 8 v. iki 11 v. v. anie sąlygas kreiptis šiuo antrašiu Rua Silva Pinto 85. (Bom Retir) talpogi ir laisračių galima pasi kaityti įvairių. Knygas siuntinėjiam ir internetui, Knygynaa rundaši, Rua Silva Pinto 85

Liet. Braz. Kult. Dr. ja „Žibury“

Knygininkas

Socialistinės minties laikraštis

"NAUJOJI BANGA"

„N. B.“ kovoja prieš fašizmą, nagrinėja jo išgalėjimo priežastis ir nurodo kelią kovai su fašizmu.

„N. B.“ svarsto socialistines sritis klausimus ir aktyviai siekia organizuoti darbą.

„N. B.“ mėginė pnumerėta Brazilijoj tik 6 mėreiai, o užsirašant nemaziau kaip 5 pnumerėtas kartu kiekviena pnumerėta tik 5 milreisai metams. Kreiptis:

Rep. del Uruguay
C. Anstaa 1012 — Montevidėo
"N. Banga".

Daktaras A. M. Kandia

Venerimų, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-6 v.

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

LABOTORIJA

MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujas šilpumo ir išmatų) Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVISKA VAISTINE

"José Paulino"

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Viaokių vaistų, parfumerijos daiktų, porryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagalba Provizorius, D. RUMMEL
Diplomotas Kozanfaus universlteto.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universlteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoj.

Venerimų, vidujinių ir psichinių ligų specialistas. LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, slaptumo ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Soferių Mokykla

Rua General Ozorio 5, Tel. 4-7487

Duodama cialiai pamokas vyrams ir mo rims Soferiui profis ui ba praktikos kaštuoja 300 000 su praktika 2 000, mėgėjams vyrams ir mo erims 400000. U ž us mokyklą išduodame dokumentus.

Instruktoriu LUIZ CABREIRA

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas. Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março).

Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

Privalot žinot, kad malonu ir pigu rūkyti neseksmingose antiūtkotinėse gilžėse, kurių mūdėtuose yra vata ir smulkiausia nikotina. Labai pigiai kaštuoja: 100 štukų 600 reisų, 1000 št.—4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Persajuntinas interioran 1000 št. gilžų— 6\$000.

Rua São Caetano, 208. — S. Paulo

Casa Genny

Paprosinė popiera „Paris“ 100 knygučių ir vienas kartonas 12\$000.

A. PETRUICIO SIUVYKLA

Rua "S. Caetano, 209

Siuvami vyriški, moteriški ir kariški rōbai
Darbas garantuotas ir skubus. Didejis pasirinkimas įvairių medžiagų vietiniū ir užsieniū. Kainos pagal darbo rūšies.
Lietuviams daromos nuolaidos

„Be laikrascio broli, nenuduok sviesuoli“

Tat skaityk pats ir kitus ragink skalyti darbo žmoniū laikraštį „L. AIDA BR.“ Pnumerėta metams 12\$000 pusei metų 7\$000
Rua da Mooca, 424 S. PAULO

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universltotų.

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreia — Sifilis.
Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.

Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
Tel. 4-0715.

Kristaus pėdomis

Kristus, jei kada nors jis buvo, ir kurio mokslo remiasi ir mūsų dienų dvasiškija, buvo (jeigu jis buvo) darbininkų ir varguolių vadas. Jis skelbė lygybę tarp visų žmonių, jis pats neturėjo jokių turtų ir savo mokiniams liepė įlaikinti turtus pavargėliams, varguoliams, kurie nieko neturi. Kristus skelbė komunistą, jis pasmerkė tuos, kurie iš darbo žmonių praktiškai kraunasi turtus, kuomet tuo tarpu didesnę dalis žmonių gyvena didžiuliam skurde.

Šiandien mūsų dienų dvasiškija skelbia Kristaus mokslą, pamažėdami jo idėjas bisurfausiai spekuliacijai ir žmonių išnaudojimiui. Mūsų dienų dvasiškija iš Kristaus mokslo padarė sau pelningą biznį. Dvasiškija stulbiai einanti Kristaus pėdomis, bet pažūrėkime, kaip tie Kristaus idėjų spekuliantai gyvena, kokius jie turi pasakiusius turtus. Štai „įventasis“ tėvas, kuris savo laiko visos katalikų bažnyčios galva, kaip jis gyvena. Jo rūbinė yra turtingiausia vieta pasaulyje. Jis dėvi rūbus kiekviena diena, vis kitus por išlišius metus. Kiekvienam jo drabužyje žėri auksas ir brang kmeniai.

Ar Kristus tai turėjo? Popiežius kepurės, sandaliai ir pėtinės yra brangiausios medžiagos, kokias tik pasaulis gamina, su perlų kryžiais deimantais ir kitais brangiausiais akmenimis papuoštas.

Ar Kristus irgi taip puošėsi ir dėvėjo tokiuos rūbus? Popiežiaus iškilmingų dienų paradais ir taip vadinamoji „capa magna“, yra vien auksas, briliantų, rubinų, perlų ir kitu brangenybių dirbinys.

Tuo tarpu Kristus turėjo vieną apsiaustą. Kristus tokiuos parzitus pasmerkė, kas tik krauna iš žmonių prakaito turtus ir jais didžiūojasi. O katalikų „įventasis“ tėvas yra turtingiausias pasaulio žmogus. Ir jis tai įgijo nieko nedirbamas.

Šiandien skaitome laikraščiuose, kad Romos papa padarė ekskursiją iš Vatikano rūmų į Latierano šv. Jono bažnyčią. Bet nepamirškite, kad jis ėjo pėsčias, taip kaip Kristus vaikščiojo. Jis ir nevažiavo. Jį turėjo nešėti iš Vatikano rūmų į Latieraną tam tikri vežgai. Romos papa pėsčias negali paeiti nuo auksas ir briliantų, kurie ant jo sukauti. Jis ir nevažiuoja, nes jam didesnę garbę, jeigu vežgas neša.

Tai ar taip katalikų popiežius eina Kristaus pėdomis?

Ir žemesni jo luomo dvasiškija irgi taip pat daro, kaip ir papa. Jie irgi yra didžiuliai gob uliai žemiškų turtų, vergijų šalininkai, žmonių išnaudojai ir parzitari ir didžiulius reikcionieriai. Bet apie tai kitą kartą.

Darbininke, nesidrovok nuodyti savo protą neklausyk, ką kalba kunigai, nes jie yra didžausi tavo priešai.

L. Narutė.

Dr. H. S. Mindlin

RUSU MEDIKAS

Vidnjinių, moterų ir venerinių ligų gydytojas.

Rua Senador Feijo, 1, 5 aukš.,

sal. 6. 7. 8. 9. tel. 2-1331

Priėmimo val. nuo 1 iki 4 val.

Buto telefonas: 4-0854

Kokių priemonių imtis

Višems yra suprantama, kad mes, esantieji čia Brazilijoje, lietuviai (bent daugumas) neiname tikruoju gyvenimo keliu. Daug apie tai buvo rašyta ir kalbėta. Beveik visi mūsų išeivių (rūkumai) duvo spaudoje minėti.

Kas triukšmuja, mušasi, girtuokliauja, paleistuvauja, kaipis syktis vedasi ir skiriasi, išsižada ir imynosi: kas lošia iki pasakutiniam milreui ir pėsčias vaikiojasi po kelis metus be užsiėmimo, ieškodamas sau vietos ir kas nori kalbėti su savo tautiečiu ir sutikęs jį nenori pažinti, badoje padėti, o dar net ir stengiasi jį apgauti, Zolžiu, kas daugiausiai yra linke, prie įvairių demoralizacijos veiksmy? O gi su pasigailėjimu tenka išsitariti, kad daugumas išeivių lietuvių yra linke prie tų visu iškrypiųjų ir dvasinių netektisčių.

Dabar tenka rasti priemones, kokiu būdu reikia kovoti su tais visais mūsų išeivijos iškrypimais, kurie yra labai kenksmingi mūsų pačių šviesiai teičiai atsiėkti. Teuka paklausti: kas urolys tokias priemones, kaip pašalinti tas visas mūsų išeivių ydas? Juk neabėjimas, — kad mūsų išeivių visuomenės veikėjai būtina turi tuo reikalu nusirūpinti. Vieni nurodyti, kiti patalinti, bei patobulinti priemonės kovai su visais lietuvių išeivių demoralizacijos ydomis.

Pirmas dalykas yra būtinas organizacijų steigimas ir tobulinimas. Dalyvavimas jose. Jeigu mūsų išeivijai kiekvienas su vienas veiks, kaip sumanęs, ir nenorės nei kalbėti su savo tautiečiais, tai nieko negalės nuveikti, o kai vii organizuoti ir suartinti stas į savo buities pagerinimo darbą, tai daugiau padarys ir savo tikslus atsiėks. Tikrai bendrai ir sutartinai reikia visiems veikti savo gerovei atsiėkti. Juk, rodos, kad geriau, kai kurį laikotarpi savo triukšmingu gyvenimo linksmybių išsižadėti ir pakentėti, kad ir skurde, kad vėliau visuomet padorian ir pasekmingiau gyvent.

Antas dalykas, kurį aš jau seniai savo tautiečiams, išeiviams, peršiu, tai lietuvių šeimynų susipietimas, tiksliau tariant ir nuolatiniame apsigyvenime prie žemdirbystės. Tas gyvenimo būdas išlaikys mūsų išeivių lygumą ir išsiūškumą, o podrauk ir užtikrinis materialus gyvenimo priemones, išgyjant savo nuosavybę. Dabar tenka kolonizacijos darbą visoms bendromis įgoms palaikyti ir tęsti, nepasiduodant įvairiems spėliojimams. Pa-kai, lietuvių organizacijos tikslai sutvarkius ir lietuvių šeimynas nuolatiniame igyvendinams, galima bus pasekmingai sutvarkyti mokyklų steigimas, kurios padės ateinančiai kartai nuo visų dvasinio iškrypiamo ydų apsaugoti. Tuo net lengviau bus galima steigti ir specialius suaugusioms kursai ir įvairios pakaitos, kurių svarbiausias tik-

PARSIDUODA

Labai geromis sąlygomis pasidnoda įrengta, geroje vietoje, lietuvių apgyvenimam rajone, su gera fregezija, vi ai pigiai pasidduoda KRAUTUVĖ.

Kreiptis: Ignas Danilevičius Rua Vidal de Negreiros, 2 (Canindė)

Parsiduoda

Geromis sąlygomis pasidduoda vyriška kojine siuvama mašina „Singer“ firmos. Labai gerame stovyje. Taip pat pars duoda ir pateonas. Kreiptis: E. Eimantas, Rua José Paulino 93 (fundo)

Lietuva

Žydai steigs lietuvišką gimnaziją.

Žydų draugija lietuvių kalbai remt žydų tarpe gavo iš švietimo ministerijos leidimą steigti Kaune žydų gimnaziją su dėstomąja lietuvių kalba.

Rusai pirks kiaulius.

SSSR prekybos atstovybė Lietuvai nutarė vesti derybas su Maistu dėl kiaulių užpirkimo Rusijai. Deryboms iš Rusijos atvyks ats ovas.

Šiluvoj bus kurortas.

Šiluvos miestelis Raseinių aps. yra garsus savo „stebūkliais“ ir „dievo“ motino atleidais. Miestelis apšleidęs, apylinkė neturtinga, bet apsuotis sausa, gražiais pašynų miškais. Dabar Šiluvos savivaldybė prašo vidaus reikalų ministeriją, kad šiluva būtų pripažinta kurortu

slas bus visų lietuvių gyvenimo žingsnio valdyti ir juos nuo visokių gyvenimo iškrypiamo ydų, apsergėsi juos, moraliniai sustiprinti ir juos nepadoraus gyvenimo kenksmingume užtikrinti.

Esant tiksliai sutvarkytoms organizacijoms, galima bus lengviau steigti paskaitas, vaidinimus, gerų knygų skaitymą. Veiklesnius ir supatingesnius organizacijų narius, galima bus auskirti garbės agentais, kurią darbuotis prievoliškai bus: nurodyti organizacijų valdybai asmenis, arba net iššikais šeimynas, kurios savo nemoraliniam veiksmu, kompromituoja mūsų išeivių lietuvių vardą. Pavyzdžiui, kas pabėgo nuo savo vyro ir vaikų su meilužiu, arba su meiluže, kas apsiėdė antrą kartą, kas teršia save girtuokliavimais, muštynėmis ir paleistuvavimais ir t. t. Ir paskui, tokius užregistruotus antimoralinius asmenis organizacijų valdybos prievoliškai skelbti mūsų visuomenei, apsaugoti nuo jų, kaid kenksmingų visuomenei asmenų ir bendromis įgoms persekioti juos, bei šalinti iš visų padorių piliečių tarpo, nedaleisti į visas padoraus mūsų gyvenimo, tobulinimui sritys. Galima būtų steigti net ir garbės teismus.

Tokios kovai su demoralizacija priemonės būtų geriau negu įvairių bausnių išradimas, tikrai prana reikia gerai organizuotis ir spiestis į žemės ūkio kolonijas, nuolatiniame apsigyvenime, žemdirbystei. Žūrėkime, kaip lietuvi, rusai, lenkai ir kiti jau yra gėtinai organizuoti ir kolonizuoti, todėl joms gana pasekmingai einasi moraliniai ir moraliniai lygsvarai išsilaukyti. Mes, lietuviai, esame toje srityje atsilikę, bet nenusiminkime. Geriau susiprasti vėliau negu niekadros. Jeigu dabar visi bendrai stosis į darbą tą savo apšleidimą pašalinti, tai džiaugsmingai gerėsime savo šviesios ateities pasekmėmis ir savo darbo vaisiais.

Filos stud. K. Vaičys

PRISIEKUSIS VERTĖJAS MIGUEL OCOUGNE

Dero vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chumadas, naturalizacijos, carteiras de identidade ir kitokius dokumentus.

Rašiliuė atdara kasdieną nuo 8,30 ligi 7,30. Adresas: S. Paulo Rua 15 de Novembro, 32 (sobrado) Tel. 2-6393

Isvarė čigonus iš miško.

Šiomis dienomis Kanno girininkas su savo eiguoliais paruošė laivo, kad čigonai, kurių buvo susilpėję 14 šeimynų prie Kleboniškių miško, būtų tuojan išsikeltų, nes daro didelę žalą miškui. Čigonai iš karto nenorėjo išsikelti ir vienas manė net jėga pasipriešinti girininkui, bet buvo apgalvoti ir išsikrausyti. Išvaryti iš miško čigonių išvyko Kaunan, kiti Jonavos pusin, o tyt, ramesnio kampo pasikodami.

Steigs vyno fabriką.

Lietuvoje atsirado žmonių, kurie norėtų steigti didelį vyno fabriką. Bevyaui gaminti reikalinga vynuogė, Lietuvoj tiktai bulvės gerai auga, vynuogės nenunokst, nes vasara per tuoj

Skolą mokės.

Lietuva buvo pranešusi, kad mokyklos Amerikaj šimet negalinti mokėti. Bet dabar vėl pranešama, kad dalį reikalingos sumos Kaunas visgi mokėsias.

150 Lietuvos žydų važiuoja Palestinon.

Palestinos vyriausybė davė 150 tūkst. dinų Lietuvos žydams įv žiuoti Palestinon. Važiuoja daugiausia paprasti darbininkai.

Šoko į šulinį, kad mergina nemirė.

Likuonių kaime, Kupiškio val., T. B-šis patyrė, kad mylimoji jo nemirė šoko šulinį, nusizudyti, bet šulinio buvo mažai vandens, todėl susizidegę galva žmonių buvo iš ten ištrauktas.

Plėšikas persirengęs į ubagą.

Kupiškio valsė. Sadulių vienk. pa Tindžiulienę pasiprašė nukvynės rašius elgeta. Naktį jis atsikėlė, užsiėdė ir išėjo ir iš tarbos išsiėmė giaklą. Šėimininkai prigrasė tylieti. Tarnatė aplankė apie šėimininkė turtas, bes aužiojęs, kad ji be skolų ir žemės nieko neturi, apserngė elgetos rūbais ir išėjo.

Razėiniuose suimti 5 komunistai.

Šiomis dienomis policija suėmė 5 komunistus. Pas brolius Adlerius raudonie apie 8 kg. komunistinės literatūros. Vėnam is suimtųjų pavyko pabėgti.

PASTO DEZUTE

A. Vabalė, S. Adomėnas, V. Bernaitis, O. Rolinifer, J. Bernotas, P. Budas, A. Srinbas, D. Grubauskas, Juozas Repečka, S. Dvareckas, B. Nalivaika, J. Šiktorovas, V. Pranaitis, T. Dėdėlė, J. Pumputis, J. Vaičiūnas, A. Macaitis, A. Nemanius, A. Petruitis, J. Šerelia. (Paskelbti laiskai gauti šių savaitę).

Laikrodininkas Jonas Nadolskis

Taiso visokius laikrodžius, viktrolas, elektrinius prosus, siūvamas mašinas ir kt. Dirbas priimamas kas dieną ir savaitėmis nuo 9 ligi 12 val.

Rua Silva Telles, 14 (netoli šv. Antano bažnyčios)

Dantų gydytoja Dr. B. Levin

Diplomuita Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskio asistentė Lvove. Gyde, traukia ir dēdā dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val, ir nuo 2 iki 10 val. vak. Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis. Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307 (virš lietuviškos vaistinės José Pauliuo).

Jaunimo ziniai . . . L. Br. Kult Dr jos „Žiburys“ š. m. rugpiūčio 5 d., šeštad., rengiamas idomu šeiminiams

VAKARAS

Rua Florencio de Abreu 41 — sobr. Bus suvaldinta drama 4 veiksmų „Klebonijos Paslaptys“. Veikalas idomus, atilengia visus kuoigu darbus su jų gaspa linėmis ir kitomis meilutėmis. — šokiai, žaislai. — Gies geras orlestras. Pradžia 8,30 v. Pabaiga 4 v. r. Tad nepraleiskimo progos šale raada, i prie laigo S. Banto. Pakvietimus galima gauti iš arkato pas naujus ir platintojus ir Rua Silva Piat, 85, A. Kriuką.